

KIF TAF LI HEMM ALLA

"Ma", qal darba waħda Ninu ċ-ċkejken lil ommu, "inti sikwit tgħidli: Hobb il-Bambin. Imma dal-Bambin ma turihuli qatt? Kieku narah, jien insir inħobbu iżjed."

"Sewwa qieghed tgħid, ibni," wiegbet bil-ħlewwa omm Ninu, "iżda l-Bambin mhux għalkemm titlobni nurihulek. Li kont nista' nurihulek, kieku anqas hemm għalfejn titlobni. Imma l-Bambin ma nistgħux narawh b'għajnejna, kemm-il-darba ma jidhrilniex huwa, bħalma kien deher lil dak il-qaddis ċkejken ċkejken li jismu Stanislaw Kostqa u lill-qaddis tiegħek Sant'Antnin. Huwa deher ukoll, ibni, bħala bniedem li għêx fost il-bnedmin, meta tlaħħam għalina biex jifdina; iżda wara l-qawmien msebbaħ tiegħu, huwa tela' s-sema."

"Mela inti qatt ma rajtu, ma?"

"Le, ibni."

"Mela, kif taf li hemm il-Bambin?"

Għal din il-mistoqsija, is-sinjura Ċetta ħassitha ftit imregħxa, iżda għamlet kemm setgħet biex ma turix, u hekk bla ebda dewmien, daqs kieku xejn ma kien ġara, qabdet: Għax naf; biex inkun naf li hemm il-Bambin, mhemmx għalfejn inkun narah. Ara, ibni; bosta drabi inti tkun id-dar, mingħajr ma jiena nkun narak; imma jiena nkun naf ukoll li inti d-dar, għalkemm jiena ma naraxx. Kif inkun naf? Għax inkun qieghda nisma' leħnek meta tkun tgħajjat ma' oħtok jew ma' haddieħor. X'imdaqqiet l-anqas leħnek ma nisma', u madankollu naf li inti d-dar ukoll, għax nara l-beritta mdendla x'imkien jew għax nilmaħ xi tiepisa fl-art li tkun għadek kemm għamilt waqt li kont qieghed tilgħab; mhux hekk, qalbi?

"Hiss", qabez dlonk Ninu, bħalkieku kellu t-twegiba lesta fuq ilsien, li bilkemm sata' jzommha, "imma l-Bambin ma jilgħabx u l-anqas ma jgħajjat."

"Il-Bambin ma jilgħabx!? Il-Bambin jilgħab, u ngħid, ibni, imma mhux bħalek. Inti tilgħab bil-boċċ, ibni, u l-Bambin jilgħab bid-dinja. Qatt rajtu jilgħab il-Bambin? Le, żgur li le, twegibni inti. Imma jilgħab, ibni. Taf kif? billi jdawwarha fuq il-fus tagħha, biex ikollna l-lejl u n-nhar, u jgerbibha wkoll ma' dwar ix-xemx, biex ikollna x-xitwa, ir-rebbiegha, is-sajf u l-ħarifa, jigifieri l-erba' taqsimiet tas-sena. Issa, jekk ma jdawwarhiex jew ma jgerbibhiex il-Bambin, min tridu jdawwarha u jgerbibha? Hu r-rota ta' karettun, ibni; din ma ddux weħidha; mhux hekk? imma jdawwarha xi ħadd, xi flien li jgħed il-karettun. Hekk ukoll id-dinja, ma ddux weħidha, imma jdawwarha xi ħadd li huwa mimli bil-qawwa. Dan ix-xiħadd huwa Alla, jew il-Bambin. Mela mid-dinja, ibni, aħna niġu nafu li hemm Alla bħalma mill-

hoss tal-boċċ li inti tagħmel meta tilgħab, jiena naf li inti hemm fil-bitħa."

Ninu, dan il-ħin kollu, kien qiegħed iħares ċass lejn ommu. Hekk kif dina waqfet, huwa dahħal malajr din il-mistoqsija: "Mela kemm jiflaħ il-Bambin, ma?"

"Xi darba ngħidlek" issuktat Ċetta bl-istess ton ta' qabel," imma għal-lum ħa ngħidlek haġ'ohra, li għandha x'taqsam iżjed ma' dan li qegħdin ingħidu trid?

"Iwa, irrid, ma".

"Inti lehen il-Bambin qatt smajtu? U le, twegibni inti. U bans li iwa, ingħidlek jiena. Inti smajtu, bħalma gie li smajtu jiena wkoll; imma inti ma kontx taf li huwa leħnu, għax lehen il-Bambin mhux bħal tagħna, għalkemm huwa jista' jekk irid, jitkellem bħalna, bħalma kien tkellem meta kien fid-dinja. Mela lehen il-Bambin smajtu, narga' ngħidlek. Taf meta? Ħa ngħidlek. Meta għamilt dak id-dnub, li minnħabba fih ma stajtx torqod u fiassejt xi haġa go' fik tgħidlek: mur itlob maħfra lil ommok, għax waġġajtha. Min kien li qiegħed ikellmek hekk, go' fik? Dak kien il-Bambin. U nbagħad il-għada inti qerrejt dak id-dnub u għidtli li fiassejt haġ'ohra go' fik li qaltlek: Sewwa, sewwa; issa ara li ma targax. Dak kien il-Bambin ukoll. Mela l-Bambin kellmek u taf li kellmek, għad li ma għarafx il-lehen tiegħu u ma rajtux. Mela, wara kollox, il-Bambin hemm, bħalma hawn jiena li qiegħda nitkellem miegħek; mhux hekk?"

"Issa ħa nagħmillek mistoqsija ċkejna. Jekk taqtgħiha, ingħid li inti tassew bravu, u nbagħad ingħidlek ukoll storja sabiħa, sabiħa. Mela oqgħod attent. X'inhija dik il-haġa, dak il-hass li bih il-Bambin għarrfek li kont inqast lejn ommok u lejħ, u li bih inbagħad għarrfek ukoll li għamilt sewwa meta qarrejt id-dnub tiegħek?"

"Għarifa," qabeż igħajjat bil-ferħ Ninu, qabel ma Kuncett laħqet temmet l-aħħar kelma.

Kuncett tbissmet ħelu ħelu, ħarset ħarsa madwarha, għafset bejn subajha ħaddejn binha, u besithom. "Inti għaref aktar minni," qalet hija minn taħt ilsienha. Ahna nsejħulha kuxienza, imma għarifa hija aħjar, hija aħjar, jew tajba daqsa. Minn fejn gibtha din il-kelma, għażza ta' qalbi? minn għarraf, hux! għax tgharrafna t-tajjeb u l-ħazin. Iwa, issa ħa ngħidlek haġ'ohra ċkejna, ċkejna qabel ma nibda l-istorja. Din il-għarifa tagħna, li kullħadd għandu waħda bħalha, mhux biss tgharrafna meta nagħmlu l-ħazin u s-sewwa, imma tgharrafna wkoll li hemm wieħed fuq il-ħlejjaq kollha li huwa Alla. Ara, immela, kif nafu li hemm Alla. Issa ħa ngħidlek l-istorja.

"Darba waħda kien hemm astronmu kbir, li kien jismu Adolf Kircher. Kien raġel sewwa ħafna, jemmen b'Alla u jħobbu qatigh. Huwa kellu ħabib bla din, jigifieri li ma jemmen b'xejn, l-anqas b'Alla, x'waħdadin! Darba fost l-oħrajn dana

l-iblaħ mar jagħmel żjara lil ħabibu Adolf. Meta daħal għandu, Adolfu għamel ta' bir-ruħu li ma rahx u baqa' jaqra. Għalhekk l-ieħor qabad idur mal-kamra, jitkixxef u jifli l-ħwejjeg sbieħ li kienu fiha; fost dawn il-ħwejjeg kien hemm globu tad-dinja li kien magħmul b'sengħa l-aktar kbira. Huwa ħares lejħ u raġa' ħares, mill-bgħid u mill-qrib, u tgħaxxaq biħ; inbagħad mirbuħ mill-kurżità, dar fuq l-astronmu u qallu: "Adolf, min għamlu dan il-globu, kemm hu sabiħ?" "Hadd" wieġeb Adolf, mingħajr ma ćcaqlaq. "Hadd!" stagħģeb l-ieħor, "kif hadd? mela għandek qalb tićcajta?" "Le, dak ma għamlu hadd, għax sar waħdu." Għal dan il-kliem, imlissen b'nofs daħka, il-ħabib ħabat jitfantas. Għalhekk l-astronmu zied iġħid malajr: Għax qieġħed titfantas? Għax qieġħed taraha bi kbira li globu bħal dak sar waħdu, minnu n-nifsu? inti tgħid u tgħallem li d-dinja li ngħixu fiha, li min jaf kemm-il-darba hija akbar minn dak il-globu, hija saret weħidha, minnha nfisha u leq minn Alla, u issa ma tridx temmen li dak il-globu sar waħdu!" Għal dan il-kliem ta' għaqal, il-ħabib bledin intebaħ bil-ħimerijiet li kien żamm qabel, u minn dak inhar sar jemmen li hemm Alla, fuq kollox, li ħalaq is-sema, id-dinja u kullma jinsab fihom."